

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2006

**SWEDISH
HIGHER LEVEL**

**Wednesday 14th June
Morning 9.30 a.m. – 12.30 p.m.**

Uppgift 1 (maximum 30 poäng)

Läs nedanstående text och besvara frågorna med egna ord.

Jag vill kunna gå igen!

- 5 När ambulanspersonalen kom fram till mattan där Thimmy låg drog de en penna under hans fot. Han såg det men kände – absolut ingenting. Först då förstod han att någonting var riktigt fel. 14 år gammal fick han lämna elitgymnastiken. Kroppen var helt förlamad från halsen och ner. Nu, tre år senare, kämpar Thimmy för att väcka sin kropp till liv igen.
- 10 I hela Thimmys liv har rörelsen varit hans liv, balansen, kontrollen över musklerna. Thimmy kände det som att allting slets av vid olyckan.
- 15 Han bär fortfarande på känslan från den där majdagen. En sista volt, innan duschen, hur fötterna stöter ifrån, den korta stunden i luften och sedan rotationen som tog slut för fort och hur han landade hårt på nacken. Två brutna kotor och klämda nerver fick Thimmys liv att kraschlanda.
- 20 Han hade alltid varit en blyg kille som åkte skejtboard och spelade hockey. Sju dagar i veckan tränade han gymnastik och han närmade sig toppen. Men efter olyckan har lusten och drömmarna som har burit honom krossats, precis som nackens kotor. Och Thimmy fortsatte att falla, ner i ett svart hål.
- 25 ”Först var det en chock. Jag var som en mumie. Jag kunde inte ens lyfta min hand. Jag kunde bara tänka en enda tanke: jag ska härifrån. Det fanns inget annat.”
- 30 Det är ingen slump att Thimmy tagit sig till elitnivån inom gymnastiken. Han äger järnviljan, envisheten, drivet att kämpa för att nå resultat. Nu kallar han den glöden räddningen. Efter olyckan fick han ett nytt mål: att över huvud taget få kontakt med sin egen kropp. Allt behövde han lära sig på nytt: att sitta i en stol utan att svimma, att känna beröring och styra sina muskler. Sjukgymnastiken har gett resultat, han har lyckats att få tillbaka kontrollen ner till midjan. Men inte
- 35 längre.
- ”Det var nu den andra hemska insikten kom. Plötsligt insåg jag att jag faktiskt var bunden till rullstolen”, berättar Thimmy.

40 Olyckan hann ifatt Thimmy och det kändes som att han föll igen. Orken försvann, och hoppet. Han kunde inte tänka sig själv sitta i rullstol. Han saknade kraft och lust att leva vidare. Han valde att berätta om sina känslor för sin mormor.

45 -Det var tungt för henne att höra, säger Thimmy, men det var som om det värsta rann av mig. Det blev litet lättare att leva när jag hade berättat hur jag kände.

Olyckan rörde runt bland hans vänner. En del har glidit längre bort medan andra har kommit närmare. Thimmy tycker att det är tungt att tänka på. Inte nog med att hans aktiva liv var slut, att se ens vänner en efter en vända en ryggen var
50 nästan för mycket att bära. Hans bästa vän är hans kusin. Före olyckan hade de ingen nära relation men nu betyder hon mycket.

55 ”Nu är hon det viktigaste jag har, konstigt nog för att hon tjafsar med mig, sätter sig emot. Så fort jag inte orkar kommer hon och bråkar. Då kan jag bara inte ge upp.”

Thimmy gillar ordet utmaning. Han använder ordet gång på gång. Det hjälper att förvandla svårigheterna till sporrar. Fortfarande finns det många utmaningar kvar. Han vill träna upp styrkan i händerna och öka konditionen för att kunna utöva
60 andra sporter. Blygheten tänker han övervinna och de skolår han har missat ska han läsa in. Sedan återstår det stora:

”Jag ska gå igen.”

65 Han säger det med stadig röst, säger att han vore förlorad om han inte hade det som mål. Det händer att han drömmer om att benen fungerar. Kroppen minns känslan. Men det är inte allt.

70 ”Jag har alltid velat dansa, men har varit för blyg. Nu längtar jag efter det, att dansa allt som går att dansa. Jag vill känna det i benen. Den dag jag slipper rullstolen ska jag bjuda upp min kusin på en riktig dans!”

Elin Ekselius ur tidskriften Glöd 5/05

Frågor:

1. Ersätt orden med andra som betyder samma sak.

rad 8 - kämpar
rad 29 – slump
rad 36 – hemska
rad 47 – tungt
rad 65 - stadig

2. Ersätt uttrycket vända en ryggen (rad 49) med ett annat uttryck som betyder samma sak.
3. Vad menar Thimmy med att: "Jag var som en mumie"? (rad 25)
4. Varför har Thimmys kusin blivit så viktig för honom?
5. Vilket är Thimmys nya stora mål i livet?
6. Varför var det viktigt för Thimmy att få berätta för sin mormor hur han kände?

Uppgift 2 (maximum 30 päng)

Skriv en kommentar till innehållet på **cirka 100 ord**. Kommentera varför en andra insikten, den att han var fast i rullstolen, faktiskt var svårare för honom än tanken på själva olyckan. Försök att använda egna ord så mycket du kan.

Uppgift 3 (maximum 40 poäng)

Välj ett av följande uppsatsämnen och skriv **cirka 300 ord**

1. Hur kan man som vän eller anhörig hjälpa någon som får ett handikapp?
2. Dagens högteknologiska generation - den lyckligaste någonsin?